

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.

- ректор Одеської національної академії харчових технологій,
д. т. н., професор (голова редакційної колегії)

Трішин Ф.А.

- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи,
к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)

Дец Н.О.

- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент

Корнієнко Ю.К.

- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент

Кручек О.А.

- начальник відділу контролю якості та сертифікації,
к. т. н., доцент

**Мураховський
В.Г.**

- директор Навчально-методичного центру забезпечення
якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент

Сярова А.С.

- методист Навчально-методичного центру забезпечення
якості вищої освіти

**Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників.
Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть
учасники.**

Основними новаціями при підготовці фахівців-екологів сьогодні є суттєве збільшення кількості і якості англomовної підготовки, впровадження викладання окремих дисциплін спеціальності англійською мовою. Положеннями закладу вищої освіти передбачені можливість національної та міжнародної кредитної мобільності, умови вступу та навчання іноземних здобувачів вищої освіти. Допускається перезарахування кредитів, отриманих у інших закладах освіти України. Останнім часом у зв'язку з економічними та техногенно небезпечними явищами у суспільстві все частіше у процесі навчання застосовується дистанційна форма навчання в поєднанні з класичними формами (денною та заочною). Такий захід допомагає підтримувати безперервний процес навчання за допомогою засобів інтерактивної співпраці викладача і студента, контролю успішності студента.

Таким чином, концепція підготовки фахівців-екологів сьогодні - це поєднання природничого, технологічного, економічного, юридичного і соціокультурного підходів; поєднання традиційного навчання та сучасних тенденцій з фокусом на міжнародну співпрацю у вирішенні глобальних проблем цивілізації.

Література

1. Некос В. Ю., Некос А. Н. Основи формування національної технології вищої екологічної освіти в Україні // Вища освіта України. 2006. № 1. С. 32 - 36.
2. Бондаренко М. Ф., Левикін В. М. Концепція формування елементів навчального плану підготовки фахівців у вищих навчальних закладах // Проблеми освіти: Наук-метод. зб. К.: ІЗМН. 1998. Вип. 14. С.3 - 8.

СТУДЕНТСЬКИЙ ПЛАГІАТ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Т.М. Афанасьєва

В процесі навчання студенти виконують багато письмових робіт самостійно, що дозволяє набути певних компетенцій. Наприклад реферати, курсові роботи та проекти, дипломні проекти та ін. Кожний з варіантів має чітку структуру (вступ, опис літературних джерел, основну частину, висновки та список використаних літературних джерел), певні вимоги до оформлення.

Проблема плагіату в науковому середовищі досить актуальна на даний час. Законом України визначено поняття плагіату - оприлюднення (опублікування), повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору [1].

Так, згідно з результатами Всеукраїнського соціологічного дослідження, виконаного в межах проекту «Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку» опитано 1928 студентів та 374 викладача у 25 ВНЗ України й окреслено плагіат, передусім як форму

академічного шахрайства - понад 90 % українських студентів практикують плагіат [2].

Студентський плагіат найчастіше є результатом недостатньої обізнаності авторів правил академічного письма і знань дослідницьких методів, аніж свідоме прагнення обманути. Студенти часто копіюють свої роботи з інтернету тому, що це технічно просто зробити. На це підштовхує їх недостатнє або неякісне навчання алгоритмові підготовки такої письмової роботи. Така ситуація існуватиме, поки основним критерієм оцінювання результатів навчання студентів буде запам'ятовування й відтворення інформації, а не розвиток критичного і логічного мислення [3].

Особливості навчального процесу часто сприяють тому, що студенти скорочують час на підготовку письмових робіт і зменшують власні зусилля. Факторами, які підвищують ризик проявів студентського плагіату можуть бути:

- необхідність одночасно готувати кілька письмових робіт з різних предметів, наприклад, наприкінці семестру;
- великий обсяг матеріалу та тексту роботи;
- відсутність навчання студентів належному академічному письму;
- короткий термін, відведений на підготовку роботи.

Мінімальна кількість часу на якісну підготовку студентом 1 сторінки роботи може становити 3-5 годин [4]. Випускна робота (курсова, дипломна) може містити від 60 до 120 сторінок. Отже дуже багато часу потрібно на самостійне опрацювання матеріалу, його систематизацію та оформлення належно до вимог.

Викладачі так само можуть підштовхувати студентів до плагіату у письмових роботах наступним:

- не змінювати завдання (наприклад, теми курсових проектів та робіт) і пропонувати одну й туж саму тему з року в рік;
- не пояснювати студентам вимоги до роботи ані письмово, ані усно;
- пояснювати студентам вимоги, але робити це один раз, а не постійно акцентувати на цьому увагу;
- встановлювати неконкретні або суб'єктивні критерії оцінювання роботи (наприклад, «робота виконана на високому рівні») або не встановлювати їх зовсім;
- надавати додаткові переваги (бали) за великій обсяг письмової роботи;
- при оцінюванні роботи недостатньо приділяти уваги творчій складовій (плануванні експерименту, його опису, висновках, тощо);
- перевіряти роботи студентів поверхнево (сьогоднішні студенти скаржаться, що викладач навіть не читає їхні тексти);
- не застосовувати жодних заходів до студентів, які здають роботи із свідомо некоректно використаними запозиченнями.

Академічне середовище закладу вищої освіти має спонукати студентів до доброчесності в курсових роботах, дипломних проектах та т.п. Виконання вимог до письмових робіт студентів має бути контрольованим та обов'язковим.

Необхідні кроки, які поширять запровадження принципів академічної доброчесності наступні:

1. Несення академічної відповідальності та відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.
2. Проведення інформаційних занять, тренінгів, семінарів, дискусій з питань академічної доброчесності.
3. Послідовно та прозоро практикувати дії, прописані у Положеннях академії.
4. Знати сучасні тенденції в освіті та технологіях для запобігання можливим ризикам і проявам академічного плагіату.
5. Проводити оцінку ефективності та вдосконалювати правила академічної доброчесності.

Література

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Рижко О.М. Плагіат: складники розуміння // Держава та регіони [Електронний ресурс]. - 2016. - Режим доступу: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Plagiat_skladniki-rozuminnya.pdf.
3. T. Bretag (ed.), Handbook of Academic Integrity, 2016. DOI 10.1007/978-981-287-098-8_3. Chapter 5.
4. В. Бахрушин, Є. Ніколаєв. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. - 2019. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://tinyurl.com/v6lg7wt>.

УДК 378.014.5:005.591.6:001.891

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Л.В. Гордієнко, В.Ю. Толстих, К.В. Аветісян

Обов'язковою умовою інноваційного розвитку освітньої установи, її освітнього середовища є система ефективного науково-методичного супроводу. Актуальність даної теми обумовлена зростаючими потребами регіональної системи освіти, суспільства у педагогах вільно і критично мислячих, готових до реалізації компетентнісного підходу в навчанні, проектування стратегії власного професійно-особистісного розвитку, здатних до інноваційної освітньої діяльності.

Успішність інноваційного розвитку освітньої установи визначається готовністю педагогів гнучко реагувати на постійні зміни в потребах суспільства, ринку праці, до швидкого сприйняття та розвитку соціальних і професійних технологій, а також інформації, яка постійно оновлюється, тобто професійною компетентністю педагога. Професійна компетентність

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Формування компетентностей у майбутніх фахівців при вивченні дисципліни «Основи автоматизованого проектування»	
Л.О. Ланженко, Н.О. Дец, Д.В. Дец, Є.О. Ізбаш	71
Information ensuring of smart education technology	
V. Larshin	72
Науково-методичні основи формування системи конкурентоспроможної вищої освіти в Україні	
Ю.Є. Безугла	75
Методичне забезпечення навчального процесу магістрів спеціальності «Біотехнології та біоінженерія»	
Л.В. Капрельянц, Л.М. Пилипенко, Т.О. Велічко, О.О. Килименчук, М.І. Охотська	77
Використання комп'ютерних програм шлях підвищення якості інженерної освіти	
Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, І.М. Шипко	79
Досвід подолання академічної недоброочесності в ЗВО	
О.О. Коваленко, О.О. Ємонакова, В.В. Новосельцева, Т.П. Григор'єва	80
Концепція підготовки здобувачів вищої освіти за освітньою програмою 101 «Екологія»	
І.В. Коваленко	81
Студентський плагіат в сучасному освітньому процесі	
Т.М. Афанасьєва	83
Науково-методичне забезпечення інноваційного розвитку освітнього процесу	
Л.В. Гордієнко, В.Ю. Толстих, К.В. Аветісян	85
Інноваційні технології освіти	
А.С. Паламарчук, Н.М. Кушніренко, Г.В. Шлапак	87
Впровадження принципів академічної доброочесності у закладах вищої освіти	
О.М. Берегова, О.В. Ляпіна	89
The method of ecology-energy analysis as the final stage of the thesis on degree bachelor or master for specialties 141 «Electrical energetics, electrical engineering and electromechanics» and 144 «Heat power engendering»	
О. Khliyeva, V. Zhelezny, A. Doroshenko	90
Інноваційні аспекти в методичній роботі викладачів кафедри ТВтаСА	
Л.А. Осипова, Л.О. Ткаченко, Т.Б. Абрамова	92
Енергетична метеорологія	
Л.З. Бошков	95
Проблеми узгодження матеріалу дисциплін обов'язкової компоненти освітньої програми для студентів спеціальності 141	
А.А. Галіулін, О.Ю. Розіна, І.М. Світій	97
Методичні рекомендації для створення силабусів	
К.Г. Іоргачова, Н.В. Доценко, О.В. Радіонова	98
Формування просторового мислення студентів засобами графіки	
Л.М. Сагач	102
Інноваційний підхід при вивченні Біологічної хімії в медичному університеті	
Т.М. Попова	103